

Monitor transitie

Jeugdzorg WMO Participatiewet

Inhoud

Inhoud	2
1. Inleiding	3
2. Financiën	5
2.1. Inleiding	5
2.2. Resultaat, Conjunctuurreserve en rijksbudgetten	5
2.3. Risico's	6
2.4. Rechtmatige besteding budgetten - Accountantsverklaring	8
PGB Jeugdzorg en Wmo – Sociale Verzekeringsbank	8
Zorg in natura - Jeugdzorg	8
Zorg in natura - Wmo	8
3. Beleid (Conclusies)	9
Algemeen	9
Jeugdzorg	9
Wmo	10
Participatie	10
Bijlage I Financiën – Toelichting per transitie	11
Jeugdzorg	11
Wmo	13
Uitgaven	13
Inkomsten	14
Overige voordelen	14
Participatiewet	15
Alescon	15
Klassieke re-integratietaken	15
ESF	15
Bijlage II Beleid – Toelichting per transitie	17
1. Algemeen	17
2. Jeugdzorg	17
Wmo	24
3.1. Algemeen	24
3.2. Wmo begeleiding	24
3.3. Wmo Huishoudelijke hulp	25
3.4. Klanttevredenheid	26
3. Participatiewet	27
Bijlage III Circulaires 2016	32
Bijlage IV Uitgangspunten financiën transitie	34

1. Inleiding

Vierde monitor 2016

Voor u ligt de kwartaalmonitor transities over het vierde kwartaal van 2016. In deze monitor wordt tevens de balans over het jaar 2016 opgemaakt.

De opzet van deze monitor bestaat – zoals inmiddels gebruikelijk – uit 2 delen:

- Deel 1: De hoofdzaken en conclusies per transitie.
- Deel 2: Een meer uitgebreide toelichting op de cijfers per transitie.

Hieronder vatten we kort de uitgangspunten van en de kanttekeningen bij de monitor samen.

Uitgangspunten monitor

- De monitor is vooralsnog een **extra verantwoordingsinstrument**, als aanvulling op de gewone planning- en controlcyclus.
- De monitor is bedoeld om **informatie** te geven, niet om besluiten te nemen.
- De monitor heeft betrekking op de **transities** Jeugdzorg, Wmo en Participatiewet zoals beschreven in de paragraaf Transities van de begroting 2015.
- De monitor kent twee onderdelen: **financiën** en **beleidsinformatie** (aantallen).
- De **monitoregegevens** (wat monitoren we) liggen **voor 1 jaar vast** (*in het WFO van 10 oktober 2016 is de monitor geëvalueerd*).
- Om daadkrachtig en effectief te kunnen bijsturen is **minimaal 2 jaar ervaring** nodig.

Stand van zaken

Geld

De jaarrekening 2016 laat wederom forse overschotten zien. Bij het vaststellen van de jaarrekening zal het college de raad voorstellen een bedrag van € 3,6 miljoen toe te voegen aan de Conjunctuurreserve. Het aandeel van de transitiemiddelen in de Conjunctuurreserve komt daarmee op € 6.4 miljoen. De totale omvang van de Conjunctuurreserve bedraagt na toevoeging bijna € 10 miljoen.

Beleid

De transformatienota's en de nota re-integratiebeleid zijn inmiddels door de raad vastgesteld. De belangrijkste beleidsconclusies staan samengevat in paragraaf 3 van deze monitor.

Inkoop

In Noord- en Midden Drents verband is de Jeugdzorg en de Wmo 2015 vanaf 2017 aanbesteed en gegund. Midden-Drenthe heeft in totaal rond de 200 zorgaanbieders gecontracteerd. In de inkoopdocumenten wordt gewerkt met 'te bereiken resultaten' in te kopen producten. Dit brengt in de aanloop extra werkzaamheden met zich mee doordat de huidige producten (2015-2016) moeten worden 'omgekat' naar de in het bestek omschreven resultaten.

Wmo Huishoudelijke hulp heeft onze gemeente zelf aanbesteed. De werkzaamheden zijn inmiddels gegund aan 12 partijen.

Voor specifieke regionale en bovenregionale (intramurale en zeer specialistische) jeugdhulpfuncties zijn Drenthebreed in een bestuursovereenkomst afspraken gemaakt over inkoop en contractmanagement (college 4 oktober 2016). Deze taken worden belegd bij een coördinerende gemeente (Hoogeveen).

HH3

Naar aanleiding van het beleidsplan WMO is uitgesproken in de commissievergadering dat we in 2017 aan de slag gaan met het ontwikkelen van een pilot HH3. We hebben daarin aangegeven dat we eerst moeten gaan ontdekken wat HH3 is, wat in den lande hiervoor al ontwikkeld is. Dat we vervolgens deze opbrengst met de commissie gaan delen en op basis daarvan een besluit gaan nemen of HH3 zinvol kan zijn en of we daarmee een pilot gaan draaien. We verwachten in oktober 2017 met een eerste opzet te komen naar de commissie.

Toekomst

Vanaf 1 januari 2017 werken we met een nieuw inkoopmodel. De insteek daarbij is dat we proberen zoveel mogelijk de uitkomsten van de afspraken te vatten in resultaten en al doende een goed beeld te krijgen van enerzijds de behoefte van de burgers en anderzijds de kosten voor de gemeente. De komende jaren is de verwachting dat de rijksbijdragen dalen en de uitvoeringskosten toenemen. Deels wordt dit veroorzaakt doordat er extra administratieve eisen worden gesteld vanuit de accountantscontrole en deels ook omdat de gemeente steeds meer een rol krijgt in het sociaal domein.

Monitor

De opzet van de monitor is in de vergadering van de WFO van 10 oktober besproken. Met betrekking tot de monitor zijn de volgende afspraken gemaakt:

- In 2017 drie keer per jaar monitoren, gekoppeld aan de Voorjaarsnota, Najaarsnota en Jaarrekening. De monitor blijft inhoudelijk gelijk aan de huidige opzet.
- Bij voldoende ervaring en beheersing is het zeker mogelijk om op termijn aan te sluiten op landelijke voorzieningen, waardoor Benchmark en een vergelijk met andere gemeenten mogelijk worden. Misschien met ingang van 2018 of 2019.
- Eind 2017 wordt de kwartaalmonitor sociaal domein opnieuw geëvalueerd om de aanpak voor 2018 te kunnen bepalen.

De voorliggende monitor is hiermee de laatste kwartaalmonitor.

2. Financiën

2.1. Inleiding

In deze paragraaf geven we in hoofdlijnen de financiële stand van zaken weer over 2016. Een meer uitgebreid overzicht van de financiën en een toelichting daarop per transitie staan opgenomen in bijlage 1. Paragraaf 2.3 gaat in op de risico's.

2.2. Resultaat, Conjunctuurreserve en rijksbudgetten

2.2.1 Voorlopig resultaat

Op basis van de huidige cijfers komt het resultaat in het sociaal domein uit op € 3.6 miljoen. Het resultaat is als volgt opgebouwd.

Wmo HH en Begeleiding	€ 3.09 miljoen
Jeugd	€ 0.51 miljoen
Participatie	<u>€ 0.04 miljoen</u>
Totaal	€ 3.64 miljoen

De bedragen in de tabel worden per transitie toegelicht in [bijlage I](#).

2.2.2 Stand Conjunctuurreserve

De omvang van de Conjunctuurreserve per 31-12-2106 bedraagt na aanpassingen op grond van de Najaarsnota afgerond € 6,3 miljoen. Een bedrag van € 2.8 miljoen daarvan heeft betrekking op het sociaal domein (Rekeningresultaat 2015: € 1.5 miljoen en Najaarsnota 2016 € 1.3 miljoen).

Met het huidige voordelige saldo binnen de transities kan een bedrag van ruim € 3.6 miljoen aan de Conjunctuurreserve worden toegevoegd. Het totaal van de Conjunctuurreserve komt daarmee op bijna € 10 miljoen.

Conjunctuurreserve	Algemeen	Transities	Totaal
stand per 31-12-2015	€ 3.875.915	0	€ 3.875.915
<i>Mutaties 2016:</i>			
Rekening 2015		€ 1.529.925	€ 1.529.925
najaarsnota 2016	€ 150.516	€ 1.279.000	€ 1.429.516
saldo diverse mutaties	-€ 488.389		-€ 488.389
Subtotaal	€ 3.538.042	€ 2.808.925	€ 6.346.967
<i>Rekening 2016:</i>			
Wmo		€ 3.087.977	€ 3.087.977
Jeugd		€ 513.410	€ 513.410
Participatie		€ 42.052	€ 42.052
Subtotaal	0	€ 3.643.439	€ 3.643.439
Stand na verwerking jaarstukken 2016 *)	€ 3.538.042	€ 6.452.364	€ 9.990.406

*) besluitvorming bij vaststelling jaarstukken 2016

In de meerjarenbegroting 2016-2019 staan geen onttrekkingen en toevoegingen aan de Conjunctuurreserve begroot.

2.2.3 Rijksbijdragen transitie 2016 – 2021

In de vorige kwartaalmonitor zijn de rijksbijdragen op basis van de mei- en de septembercirculaire 2016 gepresenteerd. Inmiddels is de decembercirculaire 2016 verschenen. De decembercirculaire leidt als gevolg van een correctie op de korting van de groep Wlz-indiceerbaren, tot een hogere bijdrage voor Jeugdzorg van € 131.334 in 2017. Voor het overige is de rijksbijdrage op basis van de decembercirculaire ongewijzigd.

In [bijlage III](#) staat meer informatie opgenomen over de circulaire in 2016.

2.3. Risico's

Deze paragraaf gaat in op de risico's die op dit moment bekend zijn.

Wmo beschermd wonen

Het risico van Beschermd wonen is in positieve zin bijgesteld. Aanvankelijk stond beschermd wonen opgenomen als een risico ter hoogte van € 70.000 in verband met een ontoereikende rijksbijdrage. In de jaarrekening 2015 is op basis van een voorlopige eindrapportage Beschermd Wonen van centrumgemeente Assen rekening gehouden met de nabetaling in 2016 van eenzelfde bedrag.

Inmiddels hebben wij een actuele berekening over 2015 ontvangen die uitkomt op een voordeel van € 3,5 miljoen. Ook voor 2016 wordt een voordeel voorzien van € 2.5 miljoen.

Oorzaken

Er is sprake van een verkeerde inschatting (centrumgemeente Assen) van nog te boeken kosten door niet verzilverde zorg. In eerdere prognoses was hiermee geen rekening gehouden.

Vervolg

In 2016 hebben wij van Centrumgemeente Assen een terugbetaling van € 262.849 ontvangen. Samen met de vrijvallende 'nog te betalen' post van € 69.070 leidt dit tot een voordeel van € 331.919.

Uit recent bestuurlijk overleg blijkt dat over 2016 sprake is van een voordeel van minimaal € 2,5 miljoen. Op de balans is daarom een 'nog te ontvangen' post opgenomen van € 360.860.

Het totale voordeel over 2015 en 2016 komt daarmee op bijna € 700.000.

Toepassing solidariteitsbeginsel

Het risico is aanwezig dat toepassing van het solidariteitsbeginsel binnen de jeugdzorg, tot gevolg heeft dat wij moeten meebetalen aan de jeugdzorg in andere gemeenten. Dit doet zich voor wanneer andere gemeenten relatief vaker zorg aanbieden in interventieniveau 6 of hoger.

Over 2016 heeft onze gemeente een voordeel gehad van de toepassing van het solidariteitsbeginsel van € 23.696.

Alescon

In 2016 hebben zich geen gebeurtenissen met een negatief financieel effect voorgedaan. De voorlopige jaarcijfers 2016 van Alescon laten een positief resultaat zien. De gemeentelijke bijdrage over 2016 valt daardoor iets lager uit.

De plannen voor de toekomst van Alescon zijn nog niet geheel afgerond. Dit brengt ook financiële risico's met zich mee. Uit de beleidsbegroting 2017-2020 van Alescon blijkt dat onze gemeentelijke bijdrage aan Alescon bij ongewijzigd beleid oploopt van € 395.000 in 2017 naar € 430.000 in 2018 naar € 656.000 in 2020. In onze begroting is deze bijdrage meerjarig begroot op € 350.000.

In 2016 heeft het dagelijks bestuur van Alescon de notitie met mogelijke bezuinigingsmaatregelen vastgesteld. Effectuering van deze bezuinigingsmaatregelen moet ertoe leiden dat het tekort niet hoger oploopt dan in 2017 het geval is (€ 4 miljoen), zodat de gemeentelijke bijdrage stabiel blijft. Er is een financieel risico dat de bezuinigingen niet geëffectueerd kunnen worden.

Begin 2017 is Alescon in een juridisch geschil verwickeld geraakt met de FNV over de aanstellingsvorm van een groep Wsw'ers in voorgaande jaren. De afloop van dit geschil kan financiële gevolgen hebben voor Alescon en dus voor de deelnemende gemeenten.

2.4. Rechtmatige besteding budgetten - Accountantsverklaring

Door middel van aanvullende controlewerkzaamheden streven we naar een goedkeurende accountantsverklaring over 2016.

Vanuit de SVB is bekend dat 65% van de verstrekkingen door de SVB niet op rechtmatigheid is getoetst. Zonder aanvullende werkzaamheden levert dit voor ons een onzekerheid op van ruim € 800.000.

Voor Zorg in natura Wmo moet kunnen worden aangetoond dat de prestatie is geleverd.

PGB Jeugdzorg en Wmo – Sociale Verzekeringsbank

De SVB verzorgt de betalingen van persoonsgebonden budgetten (PGB's). Evenals in 2015 heeft de Tweede Kamer uitbetaling van de PGB's boven controleren geplaatst. Ten behoeve van de continuïteit van zorg is daarom een deel van de PGB's in 2016 ambtshalve – zonder controlemaatregelen – door de SVB verstrekt. De accountant kan daardoor de rechtmatigheid niet vaststellen. Dit betreft onder meer de prestatielevering.

Uit eigen correspondentie met PGB- houders en gespreksverslagen van herindicatiegesprekken proberen wij zoveel mogelijk af te kunnen leiden of de betaalde zorg daadwerkelijk geleverd is.

Zorg in natura - Jeugdzorg

Wat betreft de zorg in natura voor de Jeugd kan een vergelijkbare situatie zich voordoen. Voor de periode 2015-2016 zijn met de grotere zorgaanbieders budgetplafonds overeengekomen. Deze zorgaanbieders worden door de penvoerder (Emmen) in maandelijkse termijnen bevoorschot tot het overeengekomen budgetplafond. Van deze zorgaanbieders zijn in 2016 geen facturen ontvangen. Daardoor kan ook hier een aantal stappen in het controletraject – is de betaalde zorg in overeenstemming met de geïndiceerde zorg en is deze zorg geleverd – niet worden gezet. Deze zorgaanbieders verantwoorden zich achteraf door middel van hun jaarrekening en een goedkeurende of afkeurende accountantsverklaring. De verantwoording en het effect op de jaarrekeningen van de Drentse gemeenten worden beoordeeld door de accountant van Emmen (BDO accountants). Over de bevindingen van BDO accountants vindt afstemming plaats met de Hofsteenge Zeeman groep.

In 2017 doet deze situatie zich niet meer voor. Alleen gefactureerde zorg wordt door de gemeente vergoed. In dit proces zijn interne beheersmaatregelen getroffen met betrekking tot de rechtmatigheid van de betalingen.

Zorg in natura - Wmo

Van de aanbieders van zorg in natura Wmo ontvangen wij zelf de facturen. Hierdoor is het mogelijk om in het proces beheersmaatregelen op te nemen waardoor de rechtmatigheid kan worden gewaarborgd. Uit de in 2016 door ons verrichte (verbijzonderde) interne controles zijn geen bijzonderheden aangetroffen.

Op dit moment zijn wij bezig om door middel van bestandsvergelijking:

– *geïndiceerde zorg – door de gemeente betaalde zorg – door de zorgaanbieder in de jaarrekening verantwoorde zorg* – zekerheid te krijgen over de prestatielevering.

Omdat nog niet door van alle zorgaanbieders de jaarrekening en de bijbehorende accountantsverklaring is ontvangen, is de uitkomst van de bestandsvergelijking nog niet bekend.

3. Beleid (Conclusies)

Hier vatten we de belangrijkste (beleids)conclusies samen. Voor een uitvoeriger overzicht verwijzen wij u naar de bijlagen.

Algemeen

- Door middel van aanvullende controlewerkzaamheden streven we naar een goedkeurende accountantsverklaring over 2016. Vanuit de SVB is bekend dat 65% van de verstrekkingen door de SVB niet op rechtmatigheid is getoetst. Zonder aanvullende werkzaamheden levert dit voor ons een onzekerheid op van ruim € 800.000.
- Onze verwachting om na twee jaar beleidsmatige conclusies voor alle transities conclusies te kunnen trekken is niet uitgekomen. In de eerste plaats zijn de vastgestelde nota's nog te kort in werking voor zichtbare effecten. Daarnaast zijn we (opnieuw) bezig met het inrichten van de (administratieve) processen – o.a. het verplicht implementeren van wet- en regelgeving in systemen (i-wmo en i-jeugd) – en het omkatten van producten in resultaten. Dit kost meer tijd dan vooraf ingeschat.

Jeugdzorg

- De Jeugdzorg kan op basis van de huidige inzichten binnen de budgetten worden uitgevoerd. In verband met de omvang van de werkzaamheden gaan de uitvoeringskosten in de toekomst wel omhoog. Een voorstel hiertoe is in voorbereiding en zal worden besproken met de raad.
- Er is geen sprake van bezwaarschriften en klachten.
- Het totaal aantal jeugdzorgvoorzieningen laat over 2015 en 2016 een stijgende trend zien. Voor een deel betreft het geen nieuwe cliënten, maar cliënten die op basis van bestandsvergelijking nu bij ons bekend worden.
- Binnen de jeugd blijft het aantal voorzieningen binnen de hogere interventieniveaus hoog. Op dit moment is het nog niet te voorspellen hoe zich dit verder ontwikkelt. Tot op heden zat er weinig sturing in de arts verwijzingen. Met het nieuwe inkoopmodel (vanaf 2017) krijgen wij hiertoe naar verwachting meer mogelijkheden.
- Binnen de Jeugdzorg is sprake van een wettelijke bevoegdheid tot doorverwijzing door (jeugd)artsen en door specialisten binnen het gedwongen kader. Dit betreft een aanzienlijk deel van de verwijzingen (ongeveer 70%). Vaak betreft het verwijzingen naar zorg in de hogere interventieniveaus. De gemeente heeft hier nog onvoldoende grip op.
Op dit moment zijn we bezig om maatregelen te ontwikkelen om zowel aan de voorkant (de relatie met de huisartsen) als aan de achterkant (het meer sturen en controleren van de verleende zorg door jeugdconsulenten) meer invulling te kunnen geven aan onze gemeentelijke regierol en aan onze budgetverantwoordelijkheid. De gemeentelijke voorkeur gaat uit naar zoveel mogelijk zelf indiceren. Vooralsnog houden de huisartsen vast aan hun eigen verantwoordelijkheid voor de indicatie van jeugdigen voor zorg. We blijven hierover in gesprek.

- De omvang van de werkzaamheden Jeugdzorg in de interventieniveaus 1 en 2 blijft – evenals in de vorige kwartalen het geval was – groot.
- Er wordt bij de Jeugdzorg veel gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot mediation. Voornamelijk als gevolg van (v)echtscheidingen. De resultaten hiervan over 2016 zijn nog niet beschikbaar.

Wmo

- Klanten en voorzieningen ZIN en PGB zijn goed in beeld. Er worden niet of nauwelijks bezwaarschriften of klachten ingediend. De afhandeling ervan is adequaat.
- Uitvoering ZIN en PGB ruim binnen de budgetten.
- Voor de regeling chronisch zieken en gehandicapten was in 2016 ruim € 750.000 beschikbaar. Hiervan is zo'n € 200.000 besteed.
- Begeleiding: aantallen klanten schommelt over de kwartalen. Over twee jaren bezien is er sprake van een licht stijgende trend. De uitgaven daarentegen lopen terug.
- Huishoudelijke hulp: aantal klanten schommelt over de kwartalen. Over twee jaren bezien is er sprake van een licht dalende trend. De uitgaven lopen ook terug.

Participatie

- Zowel de klassieke re-integratietaken als de Wsw (Alescon) zijn met een klein positief resultaat uitgevoerd in 2016. Deels is dit te danken aan onze deelname aan ESF trajecten ter bestrijding van jeugdwerkloosheid.
- Het aantal uitkeringsgerechtigden (instroom - uitstroom) laat over de jaren 2015 - 2016 een lichte stijging zien. Hierdoor nemen de re-integratiewerkzaamheden toe.
- In 2016 zijn 69 mensen fulltime uitgestroomd naar arbeid in dienstbetrekking. Dit is ongeveer 30% van de totale uitstroom.
- In 2016 zijn per saldo 16 mensen uitgestroomd uit de Wsw (Alescon). Er zijn in 2016 geen mensen uit Midden-Drenthe geplaatst in een nieuw beschut werkplek.
- Van de mensen in ons doelgroepenregister (27) zijn in 2016 19 mensen met een arbeidsovereenkomst geplaatst bij een werkgever (met loonkostensubsidie).
- -Er zijn over heel 2016 geen klachten of bezwaarschriften ingediend.

Bijlage I Financiën – Toelichting per transitie

Deze bijlage gaat in op de ontwikkelingen in de inkomsten en uitgaven per transitie + een toelichting daarop. Zoals hiervoor aangegeven beperkt zich dit in deze monitor tot de budgettaire neutrale verwerking van de lagere rijksbijdragen.

Jeugdzorg

In onderstaande tabel staan de inkomsten en uitgaven binnen de jeugdzorg opgenomen.

Tabel: Uitgaven & inkomsten Jeugdzorg – Vierde kwartaal 2016

Jeugdzorg	Najaarsnota 2016	Rekening 2016	Saldo
Uitgaven			
uitgaven lokaal (incl. CJG)	€ 1.502.771	€ 1.365.263	€ 137.508
uitgaven (boven)regionaal	€ 6.155.916	€ 5.786.048	€ 369.868
Totaal Jeugdzorg	€ 7.658.687	€ 7.151.311	€ 507.376
Inkomsten			
Jeugdbudget	€ 6.644.405	€ 6.652.333	€ 7.928
decentralisatie uitkering CJG	€ 656.613	€ 656.613	€ -
uit reserve BDU-CJG	€ 79.500	€ 77.606	€ -1.894
Totaal Jeugdzorg	€ 7.380.518	€ 7.386.552	€ 6.034
Algemene Uitkering (eigen middelen) / resultaat	€ 278.169	€ -235.241	€ -513.410
Totaal Inkomsten	€ 7.658.687	€ 7.151.311	€ 507.376
saldo	€ -	€ -	€ -
Resultaat			€ 513.410

Toelichting

Uit de tabel blijkt een positief resultaat van € 513.410.

Uitgaven

De lokale lasten vallen € 137.508 lager uit dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere lasten voor preventief jeugdbeleid, het CJG en lagere bedrijfsvoeringskosten. Ook de (boven)regionale lasten vallen lager uit dan begroot (€ 369.868). Vooral de uitgaven aan PGB's zijn lager dan begroot (-€ 230.000). Daarnaast ontvangen we door de toepassing van het solidariteitsbeginsel (PGB) nog een bedrag van € 45.000 uit Emmen.

Het lasten voor ZIN zijn afgerond € 83.764 lager dan begroot. Dit is inclusief een nog te betalen bedrag van afgerond € 20.000 door toepassing van het solidariteitsbeginsel.

De uitvoeringskosten (penvoerder) tot slot zijn € 8.000 lager dan begroot en komen daarmee op afgerond € 90.000.

Inkomsten

De inkomsten wijken nauwelijks af. We ontvangen een iets hogere bijdrage vanuit het Rijk (€ 7.928) en de begrote onttrekking aan de reserve BDU-CJG valt iets lager uit.

Vervolg

Bij het vaststellen van de jaarstukken 2016 zal het college de raad voorstellen om het resultaat van € 513.410 ten gunste van de Conjunctuurreserve brengen.

Tabel: Uitgaven & inkomsten Wmo – Vierde kwartaal 2016

WMO	Najaarsnota 2016	rekening 2016	Saldo
Uitgaven			
uitgaven huishoudelijke hulp	€ 3.761.711	€ 3.284.072	€ 477.640
Uitgaven HHT	€ 50.000	€ 15.000	€ 35.000
uitgaven oude WVG voorziening	€ 1.099.278	€ 992.237	€ 107.041
uitgaven begeleiding (nieuw)	€ 4.109.278	€ 2.672.284	€ 1.436.994
Toevoeging C-reserve (najaarsnota)	€ 1.279.600	€ 1.279.600	€ -
Totaal uitgaven Wmo	€ 10.299.867	€ 8.243.192	€ 2.056.675
Inkomsten			
inkomsten rijk huishoudelijke hulp	€ 2.491.462	€ 2.451.840	€ -39.622
Inkomsten HHT	€ 409.600	€ 409.600	€ -
eigen bijdrage huish hulp	€ 734.400	€ 759.446	€ 25.046
inkomsten rijk WVG oud (alg uitk)	€ 1.229.175	€ 1.229.175	€ -
inkomsten rijk begeleiding	€ 4.944.681	€ 4.940.172	€ -4.509
eigen bijdrage begeleiding	pm	pm	
Totaal inkomsten Wmo	€ 9.809.318	€ 9.790.233	€ -19.085
Algemene uitkering (eigen middelen) / resultaat	€ 490.549	€ -1.547.041	€ -2.037.590
Totaal Inkomsten	€ 10.299.867	€ 8.243.192	€ 2.056.675
saldo	€ -	€ -	€ -
overheveling rekening 2015 (Wtcg)			€ 361.752
Beschermd wonen 2015			€ 262.849
Beschermd wonen 2016			€ 360.860
Nog te ontvangen SVB (PGB)			€ 64.926
Resultaat			€ 3.087.977

Toelichting

Uit de tabel blijkt een positief resultaat van € 3.089.977

Uitgaven

De uitgaven voor Wmo huishoudelijke hulp vallen € 477.640 lager uit dan begroot. Vooral de uitgaven voor zorg in natura blijven achter bij de begroting (€ 417.711). Bij de najaarsnota is € 50.000 beschikbaar gehouden voor de HHT. Hiervan is slechts beperkt gebruik gemaakt (€ 15.000). Dit levert een voordeel op van € 35.000.

Ook de uitgaven voor Wmo voorzieningen valt lager uit dan begroot. Met name aan woonvoorzieningen en hulpmiddelen is minder uitgegeven (respectievelijk € 55.620 en € 54.455). De uitgaven voor begeleiding vallen € 1.4 miljoen lager uit dan begroot. Met name de uitgaven voor PGB's en zorg in natura vallen fors lager uit (respectievelijk € 716.512 en € 370.898).

Voor de compensatie van de kosten van chronisch zieken en gehandicapten is structureel € 400.000 beschikbaar. Hiervan is in 2016 ruim € 200.000 besteed.

Tot slot is bij de najaarsnota vanuit de Wmo een bedrag van € 1.279.600 toegevoegd aan de Conjunctuurreserve. Het betreft een verlaging van de volgende budgetten:

Wmo woonvoorzieningen	€ 200.000
Wmo medische advisering	€ 20.000
Wmo begeleiding PGB	€ 700.000
Wmo huishoudelijke hulp (HHT)	<u>€ 359.600</u>
Totaal	€ 1.279.600

Inkomsten

Aan de inkomstenkant is sprake van hogere eigen bijdrage Wmo (€ 25.046). De integratie-uitkering voor Wmo huishoudelijke hulp en Wmo begeleiding valt samen € 44.131 lager uit dan begroot. Per saldo een nadeel van € 19.085

Het positieve saldo van lagere uitgaven en lagere inkomsten komt daarmee op € 2.037.590. In de tabel komt dit tot uiting in een negatief bedrag doordat de bijdrage uit eigen middelen door een tekort op de inkomsten (begroot: € 490.549) omslaat in een overschot (€ 1.547.041).

Overige voordelen

Bij de jaarrekening 2015 is een bedrag van € 361.752 overgeheveld voor de uitvoering van de regeling chronisch zieken en gehandicapten. Er is in 2016 geen beroep op deze middelen gedaan. De regeling wordt op dit moment geëvalueerd.

Tot slot is eind 2016 een bedrag van € 262.849 ontvangen van centrumgemeente Assen als ons aandeel in het positieve resultaat op de uitvoering van Wmo Beschermd wonen over 2015.

Ook over 2016 is sprake van een voordeel op Beschermd wonen: € 4,75 miljoen. We houden rekening met een nog te ontvangen bedrag van € 360.860. Afhankelijk van de verdeelsleutel kan dit bedrag hoger uitvallen. Hierover moet nog besluitvorming plaatsvinden.

Tot slot blijkt uit informatie van de SVB dat we teveel hebben bevoorschot aan de SVB voor de PGB Wmo. Op de balans is hiervoor een 'nog te ontvangen' bedrag € 64.926 opgenomen.

Het totale positieve resultaat komt daarmee op € 3.089.977.

Voorlopig voorstel

Bij het vaststellen van de jaarstukken 2016 zal het college de raad voorstellen om het resultaat van € 3.089.977 ten gunste van de Conjunctuurreserve brengen.

Participatiewet

Tabel: Uitgaven & inkomsten Participatiewet – vierde kwartaal 2016

Participatiewet	Najaarsnota 2016	rekening 2016	Saldo
Uitgaven			
uitgaven alescon	€ 5.138.271	€ 5.142.481	€ -4.210
uitgaven re-integratiebeleid	€ 960.037	€ 929.325	€ 30.712
Totaal uitgaven Participatie	€ 6.098.308	€ 6.071.806	€ 26.502
Inkomsten			
inkomsten rijk alescon	€ 4.843.970	€ 4.842.829	€ -1.141
inkomsten rijk re-integratie	€ 741.393	€ 758.084	€ 16.691
Totaal inkomsten Participatie	€ 5.585.363	€ 5.600.913	€ 15.550
			€ -
Algemene uitkering (eigen middelen) / resultaat	€ 512.945	€ 470.893	€ -42.052
Totaal Inkomsten	€ 6.098.308	€ 6.071.806	€ 26.502
saldo	€ -	€ -	€ -
Resultaat			€ 42.052

Toelichting

Uit de tabel blijkt een positief resultaat van € 42.052.

Alescon

De uitgaven aan Alescon vallen op basis van de concept eindafrekening van de GR Alescon afgerond € 19.000 lager uit dan begroot. In 2016 is echter ook een bedrag van afgerond € 23.000 aan Wsw-middelen met betrekking tot het jaar 2013 teruggevorderd door het rijk. Per saldo levert dit een nadeel op van € 4.210.

De rijksbijdrage voor 2016 is op basis van de septembercirculaire € 1.141 lager. Per saldo een nadeel van ruim € 5.000.

Klassieke re-integratietaken

In 2016 is per saldo € 30.172 minder uitgegeven aan klassieke re-integratietaken.

De inkomsten zijn € 16.691 hoger dan begroot. Dit voordeel vloeit voort uit deelname aan ESF trajecten over de periodes 2013-2014 (afrekening) en 2015-2016 (nog te ontvangen). De ESF middelen zijn conform besluitvorming ingezet voor de inzet van consultants werk (jeugdwerkloosheid) en maatwerktrajecten.

ESF

In het kader van de ESF-regeling 2014-2020 kan er elke twee jaar een subsidie aangevraagd worden. De gemeente Emmen dient, als centrumgemeente van de Arbeidsmarktregio Drenthe, namens de gehele regio een aanvraag in voor een subsidie van het Europees Sociaal Fonds (ESF). De aanvragen over de bovengenoemde periodes en de periode 2017-2018 zijn inmiddels gehonoreerd.

Voorlopig voorstel

Bij het vaststellen van de jaarstukken 2016 zal het college de raad voorstellen om het resultaat van € 42.052 ten gunste van de Conjunctuurreserve brengen.

1. Algemeen

Herindicatie PGB

Het overgangsrecht (na 1 januari 2015) voor mensen met een PGB op basis van de Wmo 2015 en de Jeugdwet loopt tot de einddatum van de beschikking, maar uiterlijk tot 1 januari 2017. Om deze mensen duidelijkheid te verschaffen over het budget na 1 januari 2017, moeten voor deze mensen herindicaties worden uitgevoerd.

De herindicaties op grond van de Wmo en de Jeugdwet zijn afgerond.

2. Jeugdzorg

2.1. Algemeen

In onderstaande tabellen staan de aantallen PGB-voorzieningen en ZIN (Zorg In Natura)-voorzieningen opgenomen per interventieniveau voor het vierde kwartaal van 2016 (stand per 1-1, 1-4, 1-7 en 1-10 en 31-12). In de grafieken staat het verloop per interventieniveau opgenomen over 2015 en 2016.

De cijfers zijn afkomstig uit de volgende bronnen.

In de eerste plaats zijn er de aantallen bestaande voorzieningen per 1 januari 2015, gebaseerd op de zogenaamde eenmalige gegevensoverdracht. Dit zijn gegevens die wij hebben ontvangen van de zorgaanbieders. Deze gegevens hebben wij ingevoerd in onze eigen administratie.

In de tweede plaats zijn er enerzijds nieuwe (maatwerk)voorzieningen die vanuit de gemeente (CJG), gecertificeerde instelling of huis- of jeugdarts op basis van de Jeugdwet zijn verstrekt en anderzijds beëindigingen van zorg.

De kwartaalcijfers over het eerste kwartaal 2015 brengen zo de situatie per 1-1-2015 in beeld plus en min de mutaties als gevolg van (her)indicaties en beëindiging van jeugdzorg in de maanden januari tot en met maart. Deze stand is vervolgens de beginstand voor het tweede kwartaal, etc.

Betrouwbaarheid cijfers

De betrouwbaarheid van de gegevens in de jeugdzorg is over heel 2015 en 2016 een aandachtspunt geweest.

De PGB's zijn inmiddels goed in beeld. Hierover heeft begin 2017 door middel van budgetconfirmatie afstemming met de SVB plaatsgevonden.

Onder andere door middel van bestandsvergelijking van de gemeentelijke gegevens met de gegevens van de zorginstellingen hebben we getracht een zo zuiver mogelijk ZIN-bestand te krijgen. We hebben daarin behoorlijke vorderingen gemaakt. Nog steeds blijkt af en toe echter dat inwoners van onze gemeente wel zorg ontvangen maar niet bij ons in beeld zijn.

Vanaf 2017 komen de nota's bij de gemeente binnen en kunnen we deze met de afgegeven beschikking vergelijken. De ervaring met de WMO leert dat we daar het eerste half jaar ook nog best veel uit halen.

2.2. Aantallen voorzieningen per kwartaal

In onderstaande tabellen staan achtereenvolgens de aantallen PGB-voorzieningen, de aantallen ZIN- voorzieningen en de totalen van beide opgenomen, gevolgd door een toelichting.

Op de interventieniveaus 1 en 2 vinden geen klantcontacten plaats. Hierover zijn daardoor geen gegevens vermeld. Wel vinden binnen die niveaus veel interacties plaats – daar ligt vanuit de transformatie ook het accent: zoveel mogelijk preventief werken in de lagere interventieniveaus¹.

De doorverwijzing naar zorgaanbieders vindt voor een aanzienlijk deel plaats via (jeugd)artsen of specialisten binnen het gedwongen kader. Metingen wijzen uit dat het om ongeveer 70% van het aantal doorverwijzingen gaat. Voor een groot deel betreft het doorverwijzingen naar zorg in de hogere interventieniveaus.

Deze bevoegdheid van (jeugd)artsen en specialisten is opgenomen in de Jeugdwet. De gemeente kan hier dus nauwelijks invloed op uitoefenen en kan hier dus ook moeilijk op sturen. Desondanks proberen we hier meer grip op te krijgen door met betrokkenen in gesprek te blijven.

¹ Onder de lagere interventieniveaus worden de niveaus 1 tot en met 4 verstaan. Dit zijn de niveaus waarop voornamelijk 'lokale zorg' wordt verleend.

PGB voorzieningen

Tabel: Aantal PGB-voorzieningen op interventieniveau – 2016

Monitor Jeugd	PGB	stand per 1-1-2016	Totaal 1e kwartaal	Totaal 2e kwartaal	Totaal 3e kwartaal	Totaal 4e kwartaal
INTERVENTIENIVEAU						
Interventieniveau onbekend		92	92	92	92	92
niveau 3		0	0	0	0	0
Niveau 4		0	0	0	0	0
Niveau 5		0	0	0	0	0
Niveau 6		14	22	25	37	51
Niveau 7		9	11	13	17	21
Niveau 8		4	8	10	15	17
Totaal		119	133	140	161	181

Uit de tabel blijkt dat het aantal PGB-voorzieningen in het vierde kwartaal met 20 toeneemt tot een totaal van 159.

De toename in het vierde kwartaal vindt volledig plaats binnen de interventieniveaus 6-8; voornamelijk interventieniveau 6 (+14). Dit beeld wijkt niet af van de overige kwartalen in 2016. Over heel 2016 is het aantal PGB's gestegen met 62. Dit is ruim 50%.

Binnen de interventieniveaus 6-8 geldt in 2016 ook voor PGB's het solidariteitsbeginsel. Dit betekent dat Drenthe breed de totale kosten - naar rato van het aandeel in de rijksbijdrage Jeugdzorg - tussen de gemeenten wordt verdeeld.

Het aantal PGB voorzieningen waarvan het interventieniveau onbekend is ligt sinds het vierde kwartaal van 2015 stabiel op 92. Aanvankelijk (1-1-2015) lag dit aantal op 141. Met al deze mensen is gesproken en over het algemeen zijn de huidige voorzieningen verlengd. Van deze categorie blijft het interventieniveau onbekend. Alleen wanneer daartoe aanleiding is heeft bijstelling van de indicatie plaatsgevonden. In die situaties is het interventieniveau benoemd. Hetzelfde geldt voor nieuwe aanvragen.

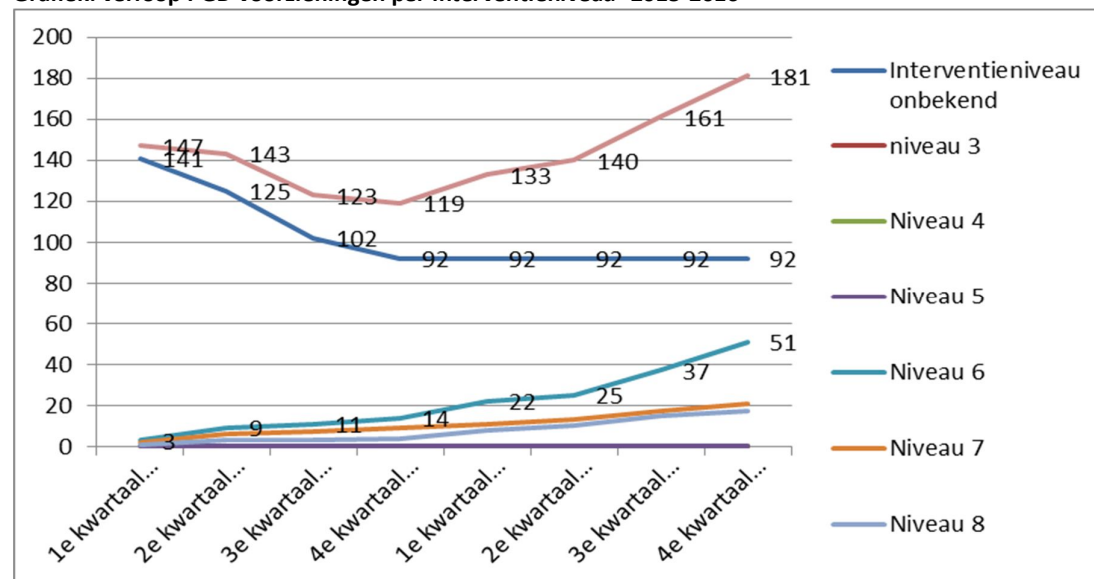
Voor PGB's geldt dat zij niet via inkoop gerealiseerd worden, maar dat dit door de PGB houder zelf gebeurt. Voor de gemeentelijke inkoop is classificering dan ook niet echt noodzakelijk.

Vanaf 2017 wordt zorg ingekocht op basis van resultaatgebieden in de Jeugdzorg. Alle voorzieningen zijn hiertoe opnieuw ingedeeld (omgekat).

De komende jaren worden de huidige PGB's omgezet naar de nieuwe resultaatgebieden om onze informatie volledig te hebben. Het beeld is dat dit nog best een flinke klus is. In de regio Noord-Midden Drenthe zijn we in overleg hoe dit vorm te geven. De eerste gedachte om dit direct te doen hebben we losgelaten, daarvoor is het te gecompliceerd. De gedachte is nu om er na 1 juli 2017 mee te beginnen. Of dit haalbaar is moet blijken. Overigens betreft het vooral een administratieve omzetting, de zorg loopt gewoon door. Wel willen we graag ons informatieniveau op orde hebben, vanuit die hoek voelen we de noodzaak wel.

In onderstaande grafiek is het verloop van de PGB-voorzieningen per interventieniveau vanaf 1 januari 2015 tot en met het vierde kwartaal van 2016 in beeld gebracht.

Grafiek: verloop PGB-voorzieningen per interventieniveau- 2015-2016

Uit de grafiek blijkt dat na een lichte daling van het aantal voorzieningen in 2015 (van 147 naar 119), het aantal voorzieningen vanaf het eerste kwartaal 2016 weer stijgt. Zoals hiervoor opgemerkt vindt de stijging vooral plaats in interventieniveau 6.

ZIN voorzieningen

Tabel: Aantal ZIN-voorzieningen op interventieniveau – 4^e kwartaal 2016

Monitor Jeugd	ZIN	stand per 1-1-2016	Totaal 1e kwartaal	Totaal 2e kwartaal	Totaal 3e kwartaal	Totaal 4e kwartaal
INTERVENTIENIVEAU						
Interventieniveau onbekend		33	44	50	57	64
niveau 3		46	67	55	56	60
Niveau 4		81	121	154	158	141
Niveau 5		39	86	124	159	156
Niveau 6		401	449	475	504	512
Niveau 7		67	77	84	92	97
Niveau 8		18	28	45	58	59
Totaal		685	872	987	1084	1089

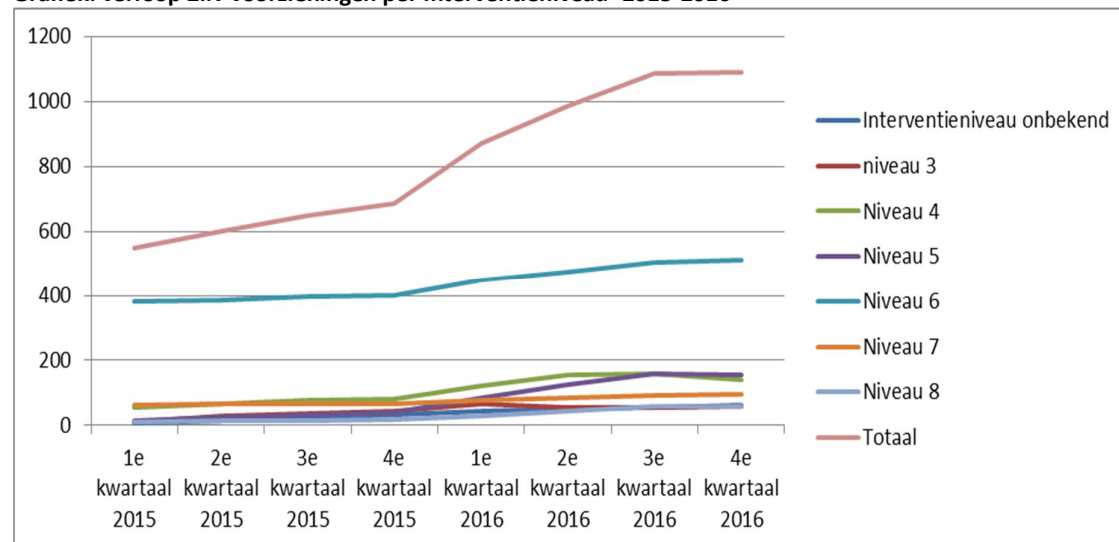
Het aantal ZIN-voorzieningen neemt in het vierde kwartaal toe met 5 tot 1089 voorzieningen. Dit is het saldo van een daling van het aantal voorzieningen in de interventieniveaus 4 en 5 (-20) en een stijging in de overige interventieniveaus. De grootste daling vindt plaats in interventieniveau 4: -17. De oorzaak hiervan is een verschuiving naar de lagere interventieniveaus.

Net als bij de PGB's is ook hier de toename van het aantal voorzieningen het grootst in interventieniveau 6-8 (+14), waarvan 8 in interventieniveau 6. Opvallend is dat het aantal voorzieningen waarvan het interventieniveau onbekend is, stijgt met 7 tot 64. Oorzaak hiervan is de eerder vermelde bestandsvergelijking en doorverwijzingen door huisartsen. Over heel 2016 is het aantal ZIN voorzieningen gestegen met 404. Dit is bijna 60%.

Binnen de interventieniveaus 6-8 geldt in 2016 nog het solidariteitsbeginsel. Dit betekent dat Drenthe breed de totale kosten - naar rato van het aandeel in de rijksbijdrage Jeugdzorg - tussen de gemeenten wordt verdeeld.

In onderstaande grafiek is het verloop van de ZIN-voorzieningen per interventieniveau vanaf 1 januari 2015 tot en met het vierde kwartaal van 2016 in beeld gebracht.

Grafiek: verloop ZIN-voorzieningen per interventieniveau- 2015-2016

Uit de grafiek blijkt dat het aantal ZIN-voorzieningen behoorlijk toeneemt tot en met het derde kwartaal van 2016 en daarna iets stabiliseert. Zoals gezegd doet zich in de interventieniveaus 4 en 5 een daling voor, terwijl de overige interventieniveaus stijgen.

Totalen

In totaal is het aantal ZIN-voorzieningen in de eerste drie kwartalen van 2016 toegenomen met 226, waarvan ongeveer de helft (107) in de interventieniveaus 6-8. Wat hiervan de reden is kan niet worden aangegeven omdat het (arts) verwijzingen betreft. Vanaf 2017 zullen we dat beter in beeld krijgen.

Tabel: Totalen PGB + ZIN – 4^e kwartaal 2016

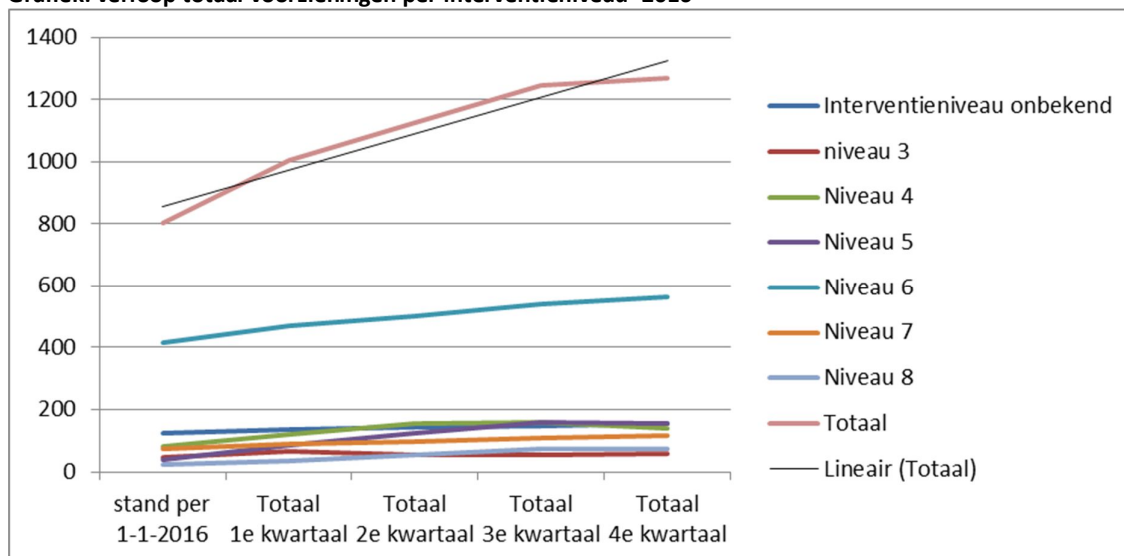
Monitor Jeugd	Totaal	stand per 1-1-2016	Totaal 1e kwartaal	Totaal 2e kwartaal	Totaal 3e kwartaal	Totaal 4e kwartaal
INTERVENTIENIVEAU						
Interventieniveau onbekend		125	136	142	149	156
niveau 3		46	67	55	56	60
Niveau 4		81	121	154	158	141
Niveau 5		39	86	124	159	156
Niveau 6		415	471	500	541	563
Niveau 7		76	88	97	109	118
Niveau 8		22	36	55	73	76
Totaal		804	1005	1127	1245	1270

Het totaal aantal voorzieningen neemt toe met 25 tot 1270 voorzieningen per 1 januari 2017.

In onderstaande grafiek is het verloop over 2016 in beeld gebracht.

De aantallen zijn een momentopname. Zoals hierboven opgemerkt zijn de bestanden nog steeds niet 100% betrouwbaar (juist en volledig).

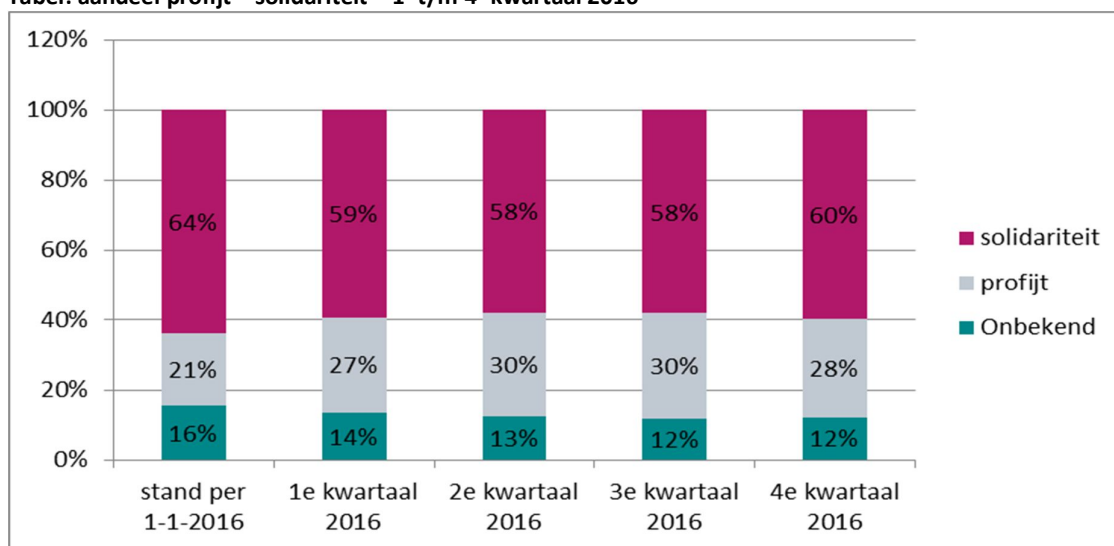
Grafiek: verloop totaal voorzieningen per interventieniveau- 2016

Solidariteitsbeginsel

Op de interventieniveaus 6 tot en met 8 is het solidariteitsbeginsel van toepassing. Dit betekent dat er achteraf – op basis van ons relatieve aandeel in het jeugdbudget – een verrekening plaatsvindt tussen alle Drentse gemeenten.

Tabel: aandeel profijt – solidariteit – 1^e t/m 4^e kwartaal 2016

De transitie Jeugdzorg voorziet in een verschuiving van voorzieningen van de hogere interventieniveaus (solidariteit) naar de lagere interventieniveaus (profijt). Uit de tabel blijkt dat deze verschuiving op dit moment nog niet aanwezig is. Het aandeel voorzieningen in een hoger interventieniveau neemt toe.

2.3. Klanttevredenheid

Bezwaarschriften

In het (tweede, derde en) vierde kwartaal 2016 zijn geen bezwaarschriften ingediend op grond van de Jeugdwet. Het in het eerste kwartaal ingediende bezwaarschrift tegen de toekenning van een maatwerkvoorziening Jeugdzorg is ingetrokken. In overleg met het CJG is naar een goede oplossing gezocht.

Klachten

Tot en met het vierde kwartaal zijn geen klachten in het kader van de jeugdzorg ingediend. Eind oktober 2015 heeft het college besloten tot het toepassen van mediation in de jeugdzorg. Hier wordt veel gebruik van gemaakt. De resultaten hiervan over 2016 zijn nog niet beschikbaar.

Cliënt ervaringsonderzoek

Op basis van de Wmo 2015 en de Jeugdwet zijn gemeenten verplicht cliënt ervaringsonderzoek langs landelijk vastgestelde gestandaardiseerde vragenlijsten te gebruiken en te werken volgens een landelijke instructie. Dit maakt het mogelijk gemeenten onderling met elkaar te vergelijken. Het cliënt ervaringsonderzoek Wmo is afgerond en inmiddels aan de raad gepresenteerd.

Wmo

3.1. Algemeen

Ook binnen de Wmo Huishoudelijke hulp en Wmo begeleiding kan onderscheid worden gemaakt tussen klanten die zelf zorg inkopen (PGB) en klanten die zorg ontvangen van een zorgaanbieder waarmee onze gemeente een overeenkomst heeft gesloten (Zorg in natura; hierna: ZIN).

3.2. Wmo begeleiding

In onderstaande tabellen zijn de aantallen per 1 januari 2016, per 1 april 2016, per 1 juli, per 1 oktober en per 31 december in beeld gebracht.

Tabel: aantal klanten Wmo begeleiding

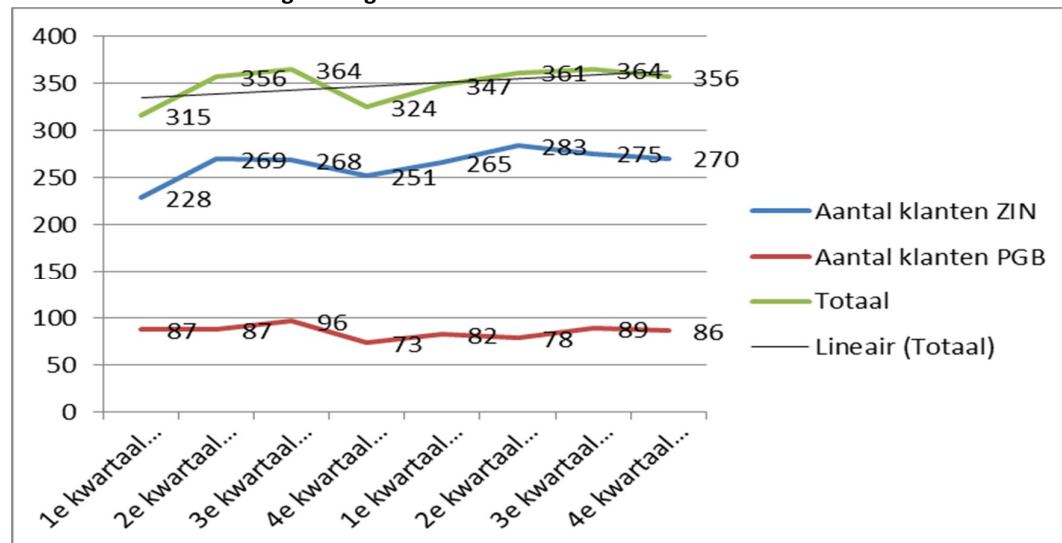
Monitor Wmo Begeleiding	Per 1 januari	Eerste kwartaal	Tweede kwartaal	Derde kwartaal	Vierde kwartaal
Aantal klanten ZIN	251	265	283	275	270
Aantal klanten PGB	73	82	78	89	86

Het aantal klanten met een Zorg in natura voorziening is na een toename in het eerste kwartaal (+14) en in het tweede kwartaal (+ 18), in het derde (-8) en vierde kwartaal weer iets afgenomen (-5). Per saldo is er in 2016 sprake van een toename van 19 klanten.

Het aantal klanten met een PGB is na een kleine daling in het tweede kwartaal(-4) in het derde kwartaal weer toegenomen (+11), waarna het in het vierde kwartaal weer licht daalt (-3). Per saldo is er in 2016 sprake van een toename van het aantal klanten (+13).

In onderstaande grafiek is het aantal klanten ZIN en PGB over de periode 2015 tot en met het vierde kwartaal 2016 in beeld gebracht. Uit de grafiek blijkt dat het aantal PGB klanten redelijk stabiel is. Het aantal klanten ZIN stijgt over de hele periode met 42. Op basis van de trendlijn van het totaal aantal klanten is er sprake van een lichte stijging van het aantal klanten over de eerste twee jaar.

Grafiek: aantal klanten Begeleiding: ZIN en PGB – 2015 - vierde kwartaal 2016

3.3. Wmo Huishoudelijke hulp

In onderstaande tabellen zijn de aantallen per 1 januari 2016, 1 april 2016, 1 juli, 1 oktober en 31 december 2016 in beeld ge bracht.

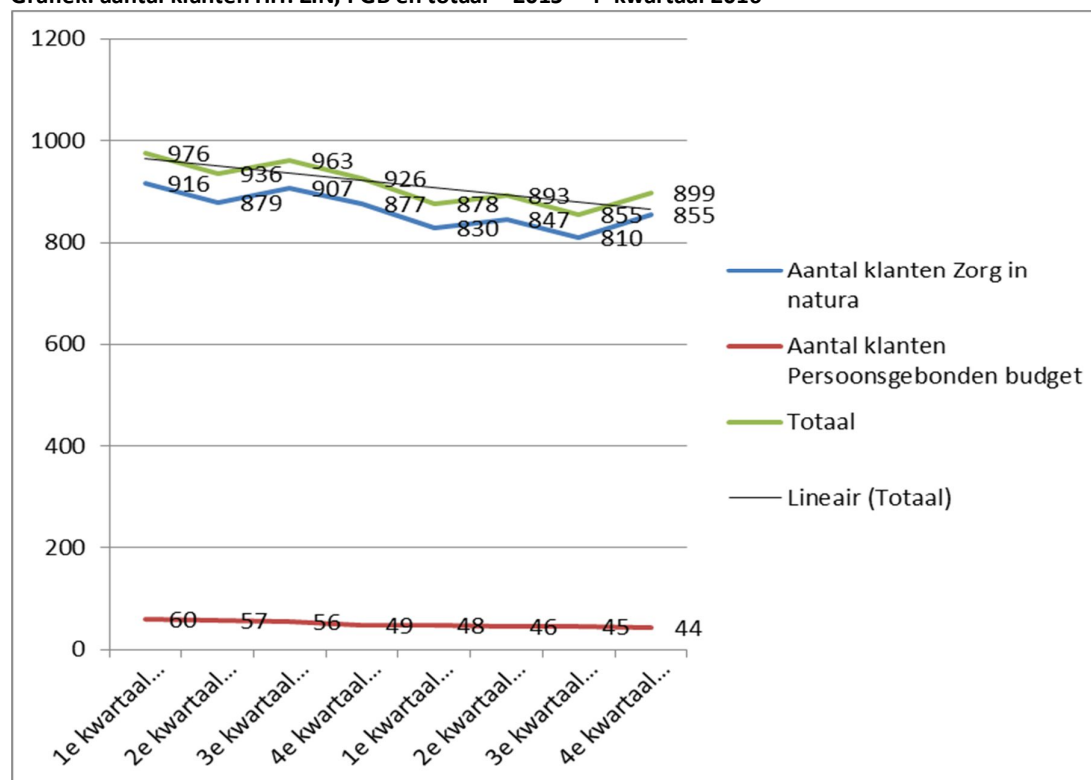
Tabel: aantal klanten Wmo Huishoudelijke hulp

Monitor Wmo HH	per 1 januari	Eerste kwartaal	Tweede kwartaal	Derde kwartaal	Vierde kwartaal
Aantal klanten Zorg in natura	877	830	847	810	855
Aantal klanten Persoonsgebonden budget	49	48	46	45	44
Totaal	926	878	893	855	899
Aantal voorzieningen HH1 en HH2:					
Zorg in natura- huishoudelijke hulp1	561	541	548	537	557
Zorg in natura - huishoudelijke hulp 2	326	300	298	278	298
Persoonsgebonden budget - huishoudelijke hulp 1	40	42	38	37	35
Persoonsgebonden budget - huishoudelijke hulp 2	9	8	8	9	9
Totaal	936	891	892	861	899

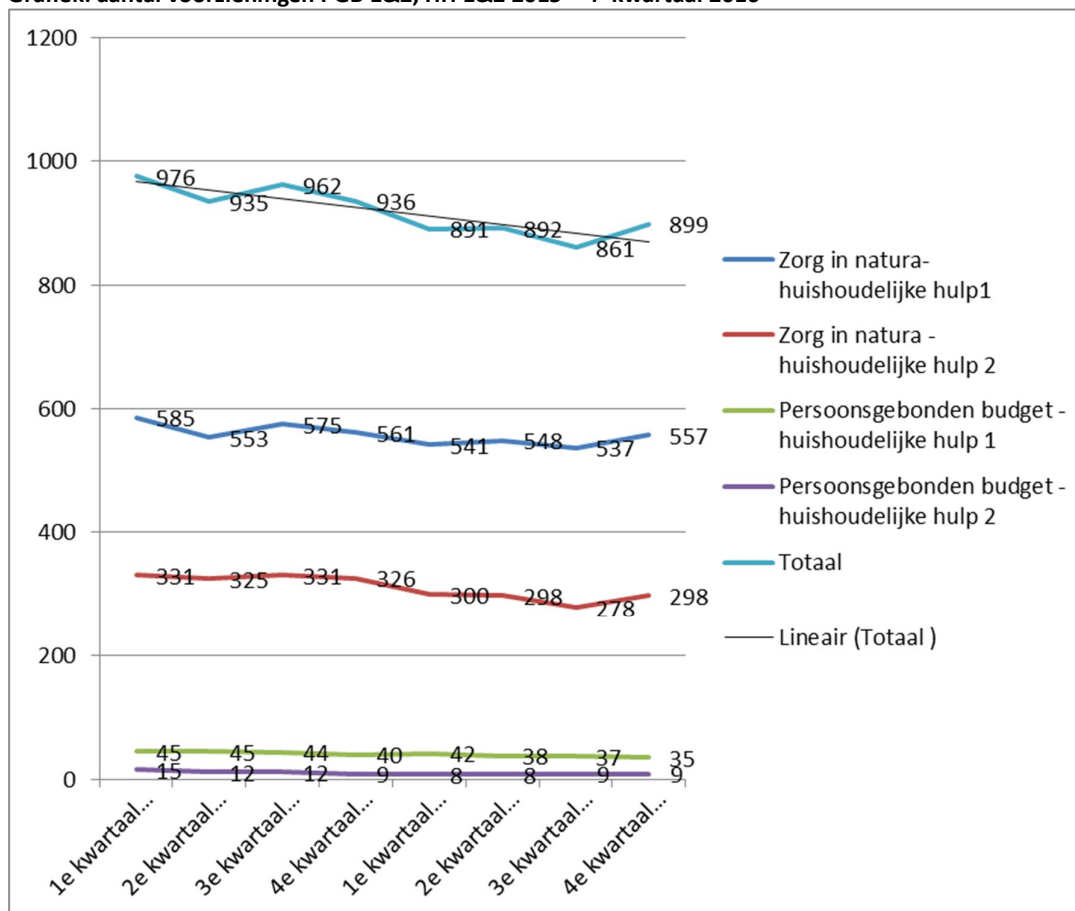
Over het hele jaar gezien is het aantal klanten vanaf 1 januari met 27 afgenomen. Het aantal klanten vertoont een schommelend verloop. Na een daling van het totaal aantal klanten in het eerste kwartaal (-48) neemt dit in het tweede kwartaal weer toe (+15), waarna het in het derde kwartaal weer afneemt (-38) en in het vierde kwartaal weer toe (+44). De mutaties doen zich vooral voor in het aantal klanten zorg in natura. Het aantal pgb's laat een lichte gelijkmatige daling zien (-5 over het hele jaar).

In onderstaande grafieken staat achtereenvolgens het verloop van het aantal klanten en het aantal voorzieningen opgenomen. In beide gevallen is een licht dalende trend te zien.

Grafiek: aantal klanten HH: ZIN, PGB en totaal – 2015 – 4^e kwartaal 2016

Grafiek: aantal voorzieningen PGB 1&2, HH 1&2 2015 – 4^e kwartaal 2016

Verhouding HH1 en HH2

De verhouding HH1 en HH2 ligt in Midden-Drenthe dicht bij elkaar (gemiddeld in uren over de periode vanaf 1 januari is de verhouding HH1 – HH2: 55 – 45). In andere gemeenten is de verhouding HH 1- HH 2 ongeveer 80/20².

Onze inschatting is dat dit met name is gelegen in de samenstelling van ons klantenbestand, waarin veel mensen voorkomen met een psychiatrisch verleden.

In 2017 gaan we met alle klanten keukentafelgesprekken houden. Dit kan de verhouding HH1 en HH2 beïnvloeden.

3.4. Klanttevredenheid

Bezwaarschriften

In het vierde kwartaal zijn geen bezwaarschriften ingediend.

Het in het derde kwartaal ingediende bezwaarschrift tegen de omvang en ingangsdatum van een voorziening individuele begeleiding (PGB) is niet-ontvankelijk verklaard.

Klachten

In het vierde kwartaal is een klacht ingediend over de manier waarop een medewerker reageerde op een klacht over vervoer. In overleg is een oplossing gevonden en is de klacht ingetrokken. De klacht is gegrond. De werkwijze voor dergelijke situaties is aangepast.

² Bron: Huishoudelijke hulp 1 in beweging; Inspectie SZW, maart 2015.

3. Participatiewet

4.1. Algemeen

Binnen de Participatiewet kunnen 2 hoofdgroepen worden onderscheiden. Personen met een Wsw indicatie en de reguliere instroom op grond van de Participatiewet (klassieke-re-integratie).

Personen met een Wsw-indicatie

De eerste hoofdgroep bestaat uit personen met een Wsw-indicatie. Deze groep bestaat wederom uit twee groepen: personen die werkzaam zijn in de Wsw (grotendeels bij Alescon) en personen die niet werkzaam zijn in de Wsw (vóór 1-1-2015 stonden deze personen op de wachtlijst).

Personen werkzaam in de Wsw

De personen werkzaam in de Wsw behouden hun oude rechten (arbeidsovereenkomst) en zijn – afhankelijk van hun mogelijkheden – geplaatst in een van de volgende werksoorten:

- Binnen / binnen
- Binnen / buiten
- Detachering
- Begeleid werken

De omvang van het aantal plaatsen bij Alescon wordt uitgedrukt in arbeidsjaren (aja's). Een aja vertegenwoordigt een volledige dienstbetrekking. Omdat niet iedereen fulltime werkt is het aantal geplaatste personen hoger.

Op 1-1-2016 zijn afgerond 193 aja's (205 personen) uit Midden-Drenthe werkzaam bij Alescon. Op 31-12-2016 zijn dit er nog 182.

Omdat er met ingang van 2015 geen instroom meer is op grond van de Wsw, loopt het aantal aja's gemiddeld met 5% per jaar terug. In 2016 is deze groep met 102 personen gedaald naar 1771. De redenen van uitstroom zijn divers. Naast het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd of door overlijden, stromen mensen ook uit omdat bijvoorbeeld hun arbeidsovereenkomst niet wordt verlengd. Voor zover deze personen per 31 december 2014 een dienstbetrekking of plaatsing Begeleid Werken in het kader van de Wsw hadden stromen zij in 2016 opnieuw in. Vanuit Midden-Drenthe zijn 20 personen uitgestroomd, waarvan 4 opnieuw zijn ingestroomd.

Voor mensen die wel een loonwaarde hebben, maar deze loonwaarde uitsluitend in een beschutte omgeving kunnen realiseren is in de Participatiewet het instrument nieuw beschut werken opgenomen. Alescon voert dit onderdeel van de Participatiewet voor de deelnemende gemeenten uit.

In de beheersbegroting 2016 ging Alescon voor 2016 uit van een gemiddeld aantal aja's van 188 in 2016. 1 persoon uit dit bestand werkt bij een ander werkvoorzieningsschap. In werkelijkheid gaat het om 181 aja's. 1 persoon werkt nog steeds bij een ander werkvoorzieningsschap.

In 2016 waren uit de groep 'nieuw beschut' 8 mensen werkzaam bij Alescon. Hiervan zijn geen mensen afkomstig uit Midden-Drenthe.

Tabel: Gemiddeld aantal werkzame WSW'ers uit Midden-Drenthe

Wsw'ers	Aja Realisatie 2015	Aja Begroot 2016	Aja Realisatie 2016
GR Alescon	196	187	181
Buitenschappen	1	1	1
Totaal	197	188	182

Een substantieel deel van de omzet van Alescon komt tot stand door opdrachten van de in de GR deelnemende gemeenten. In 2016 ging het in totaal om € 7.643.000, waarvan Midden-Drenthe ruim € 1.9 miljoen (voornamelijk groenonderhoud en sportvelden) voor haar rekening neemt.

Personen niet werkzaam in de Wsw

Personen met een Wsw-indicatie die op 31 december 2014 niet werkzaam zijn in de Wsw en dus op de Wsw-wachlijst stonden, kunnen niet meer instromen in een Wsw-baan. Deze groep is als één van de prioritaire doelgroepen automatisch opgenomen in het doelgroepenregister. In het doelgroepenregister staan alle mensen opgenomen staan die in aanmerking komen voor een afspraakbaan.

In het doelgroepenregister staan daarnaast onder meer ook leerlingen en schoolverlaters van het voortgezet speciaal onderwijs, leerlingen van het praktijkonderwijs en mensen met een Wajong-uitkering opgenomen.

We hebben geen inzicht in het totale doelgroepenregister van Midden-Drenthe omdat daar ook mensen tussen zitten met bijvoorbeeld WW, Wajong en WIA.

We hebben in totaal 27 mensen met een indicatie doelgroepenregister (mensen met een arbeidsbeperking) in de bijstand zitten. Al deze mensen hebben we in beeld. De activiteiten van deze mensen zijn heel divers: men doet een proefplaatsing, dagbesteding, werkt bij Alescon en krijgt een aanvullende bijstand of heeft een gehele ontheffing.

Inmiddels zijn door bemiddeling van de gemeente Midden-Drenthe 19 mensen uit het doelgroepenregister met een arbeidsovereenkomst geplaatst bij een werkgever (Derde kwartaal: 18). Voor deze mensen betaalt de gemeente de werkgever een loonkostensubsidie vanuit het Inkomensdeel van de Participatiewet.

Overige ontwikkelingen Alescon

Het bestuur van Alescon heeft de directie een drietal opdrachten verstrekt:

Onderwerp	Status
1. Verkenning eventuele overname door gemeenten van begeleidend personeel van de Werkwinkel	Afgerond
2. Inzichtelijk maken van de frictiekosten van de komende jaren	Afgerond
3. Verkenning alternatieve manieren inkoop groen.	Loopt
4. Voorstellen bezuinigingen.	Afgerond

Inkoop groen

In december 2016 heeft het bestuur van Alescon groen licht gegeven voor het uitbreiden van pilots en het opstellen van een plan om de overdracht te verwezenlijken. Werknemers

van Alescon worden bij deelnemende gemeenten gedetacheerd. In onze gemeente probeert Alescon de werknemers rechtstreeks bij groenbedrijven te detacheren.

Bezuinigingen

Recent heeft het dagelijks bestuur van Alescon de notitie met mogelijke bezuinigingsmaatregelen vastgesteld. Effectuering van deze bezuinigingsmaatregelen leidt ertoe dat het tekort niet hoger oploopt dan in 2017 het geval is (€ 4 miljoen), zodat de gemeentelijke bijdrage stabiel blijft.

Instroom in de Participatiewet

De tweede hoofdgroep bestaat uit personen die instromen in de Participatiewet. Op grond van het gemeentelijk participatiebeleid komen alle uitkeringsgerechtigden in aanmerking voor bemiddeling of activering (klassieke re-integratietaken). In onderstaande tabellen staan de in- en uitstroomcijfers van de Participatiewet vermeld en de reden van in- en uitstroom.

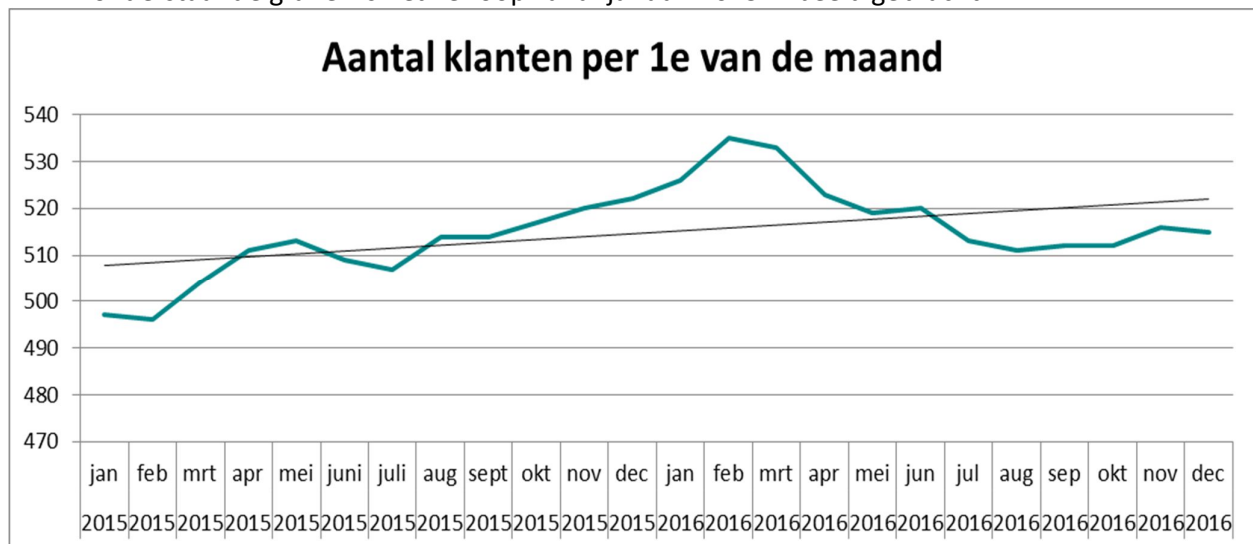
Tabel: Gemiddeld aantal klanten en in- en uitstroom

Monitor P-wet	Eerste kwartaal	Tweede kwartaal	Derde kwartaal	Vierde kwartaal
Gemiddeld aantal klanten	521	521	512	518
Instroom	63	42	53	70
Uitstroom	63	56	54	56

* De aantallen zijn gebaseerd op datum aanvang en datum einde van de uitkering. Omdat aanvragen en beëindigingen nog in behandeling kunnen zijn, zullen de aantallen in volgende monitors nog wijzigen.
De tabel is inclusief uitstroom van mensen met een loonkostensubsidie.

Ten opzichte van het derde kwartaal is de instroom in het vierde kwartaal gestegen (+17). De uitstroom is redelijk stabiel. Het gemiddeld aantal klanten is in het vierde kwartaal weer iets gestegen naar 518.

In onderstaande grafiek is het verloop vanaf januari 2015 in beeld gebracht.

Uit de zwarte trendlijn blijkt een licht stijgende trend over de jaren 2015 en 2016.

Toelichting uitstroom

In onderstaande tabel staan de redenen van uitstroom vermeld.

Tabel: redenen uitstroom Participatiewet

Monitor P-wet	Eerste kwartaal	Tweede kwartaal	Derde kwartaal	Vierde kwartaal
Overlijden	0	3	1	0
Aangaan relatie	3	1	1	0
Geen inlichtingen	3	3	0	1
Verhuizing naar andere gemeente	19	15	16	22
Bereiken AOW gerechtigde leeftijd	0	2	1	2
Verhuizing naar buitenland	1	0	0	0
Oorzaak bij partner	3	0	3	4
Uitkering werkloosheid	0	0	0	0
Arbeid in dienstbetrekking	22	23	12	12
Andere oorzaak	3	3	3	6
Ander inkomen	1	0	1	1
Zelfstandig beroep of bedrijf	4	0	0	2
Wijziging kostendeler	1	1	1	0
Uitkering werkloosheid	0	1	1	0
Uitkering arbeidsongeschiktheid	0	1	0	0
Niet verschenen op herhaalde oproep	0	0	0	1
Detentie	1	2	1	1
Studie	2	1	10	4
Vermogensopbrengsten	0	0	3	0
Loonkostensubsidie	0	0	0	0
Totaal per kwartaal	63	56	54	56

* de in de tabellen vermelde aantallen zijn gebaseerd op de datum aanvang en datum einde van de uitkering. Dit betekent dat de aantallen nog zullen wijzigen omdat aanvragen en beëindigingen nog in behandeling zijn. Voor het eerste kwartaal is dat ten opzichte van de eerste monitor ook zichtbaar. De werkelijke aantallen zijn iets hoger.

Uit de tabel valt af te lezen dat van de 56 mensen die uitstroomden in het vierde kwartaal, dit bij 12 mensen het gevolg is van een baan (dienstbetrekking).

Uit de tabel blijkt ook dat de uitstroom als gevolg van verhuizing naar een andere gemeente relatief groot blijft: in totaal 72 over 2016.

Vanaf maart 2016 hebben we 2 accountmanagers, in plaats van 1 accountmanager, aan het werk. De voornaamste opdracht is om de relaties met de lokale werkgevers nog verder aan te halen met als uiteindelijke doel de uitstroom verhogen. We monitoren dit een jaar en zullen daarna gaan evalueren om al dan niet deze werkwijze te verlengen. In oktober hebben beide accountmanagers hierover een presentatie gegeven in de commissie Zorg en Welzijn.

In de tabel is de uitstroom van personen met een loonkostensubsidie niet opgenomen. Doordat deze mensen uitstromen naar werk, ontvangen zij geen uitkering meer van de gemeente. Wel blijven deze mensen afhankelijk van een geldstroom vanuit de gemeente. Tot en met het vierde kwartaal van 2016 hebben nu 19 personen een baan met een loonkostensubsidie.

Evenals in het derde kwartaal is een aantal proefplaatsingen in het vierde kwartaal omgezet in een contract bij de betreffende werkgever. Dit is gelukt met gemeentelijke ondersteuning.

Toelichting instroom

In onderstaande tabel staan de redenen van instroom vermeld.

Tabel: redenen instroom Participatiewet

Monitor P-wet	Eerste kwartaal	Tweede kwartaal	Derde kwartaal	Vierde kwartaal
Andere oorzaak	1	2	3	5
Ander inkomen	2	4	3	4
Arbeids in dienstbetrekking/uitkering ziekte	8	6	9	9
Beëindiging huwelijk/relatie	6	1	2	4
Beëindiging studie	4	3	4	2
Inkomensvoorziening statushouders	7	8	13	14
Instroom uit andere gemeente	20	13	12	21
Oorzaak bij partner	4	0	2	4
Uitkering arbeidsongeschiktheid	1	0	0	0
Uitkering werkloosheid	9	4	5	5
Zelfstandig beroep of bedrijf	1	1	0	2
Totaal	63	42	53	70

Uit de tabel blijkt dat de instroom voor een groot deel veroorzaakt wordt door de doelgroep statushouders (14) en mensen vanuit andere gemeenten (21).

De uitstroom (22) naar een andere gemeente en de instroom (21) uit een andere gemeente levert per saldo een uitstroom van 1 persoon op.

4.2. Algemeen

Klanttevredenheid

In het kader van de Participatiewet (re-integratietaken) zijn in het vierde kwartaal geen bezwaren of klachten ingediend. Hiermee zijn over heel 2016 geen klachten of bezwaarschriften ingediend.

Bijlage III Circulaires 2016

Hieronder staat meer gedetailleerde informatie opgenomen over de effecten van de mei-, september- en decembercirculaire 2016.

Mei- en Septembercirculaire 2016

In onderstaande tabellen staan de rijksbijdragen voor het sociaal domein opgenomen op basis van de mei- en de septembercirculaire en het saldo tussen beide circulaire.

budgetten 2016-2021 (bron: meircirculaire 2016)

Transities	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Wmo begeleiding	4.944.681	4.642.971	4.557.965	4.503.490	4.477.165	4.445.234
Jeugdzorg	6.644.405	6.431.904	6.522.115	6.525.764	6.536.447	6.571.647
Participatie	5.498.829	5.121.241	4.808.445	4.586.525	4.339.344	4.293.540
Totaal transitie	17.087.915	16.196.116	15.888.526	15.615.778	15.352.955	15.310.421
Overig:						
Wmo huishoudelijke hulp	2.491.462	2.658.859	2.658.859	2.658.859	2.681.032	2.789.783
Totaal	19.579.377	18.854.975	18.547.385	18.274.637	18.033.987	18.100.204

budgetten 2016-2021 (bron: septembercirculaire 2016)

Transities	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Wmo begeleiding	4.940.172	4.377.877	4.309.357	4.257.909	4.247.522	4.240.161
Jeugdzorg	6.652.333	6.285.308	6.375.520	6.379.168	6.389.852	6.425.051
Participatie	5.497.688	5.120.196	4.807.486	4.585.629	4.338.514	4.292.738
Totaal transitie	17.090.193	15.783.381	15.492.363	15.222.706	14.975.888	14.957.950
Overig:						
Wmo huishoudelijke hulp	2.465.039	2.567.842	2.567.842	2.567.842	2.589.787	2.697.420
Totaal	19.555.232	18.351.223	18.060.205	17.790.548	17.565.675	17.655.370

saldo mei'16 - sept '16

Transities	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Wmo begeleiding	-4.509	-265.094	-248.608	-245.581	-229.643	-205.073
Jeugdzorg	7.928	-146.596	-146.595	-146.596	-146.595	-146.596
Participatie	-1.141	-1.045	-959	-896	-830	-802
Totaal transitie	2.278	-412.735	-396.163	-393.072	-377.067	-352.471
Overig:						
Wmo huishoudelijke hulp	-26.423	-91.017	-91.017	-91.017	-91.245	-92.363
Totaal	-24.145	-503.752	-487.180	-484.089	-468.312	-444.834

Toelichting

De totale rijksbijdrage in 2016 is op grond van de septembercirculaire niet noemenswaardig gewijzigd (-0.1%).

Vanaf 2017 zijn forse kortingen toegepast op de rijksbudgetten.

De lagere rijksbijdragen voor **Jeugdzorg** en **Wmo begeleiding** houden voornamelijk verband met een eenmalige (aantallen)correctie in verband met cliënten die onder de Jeugdwet of de Wmo zijn geschaard, maar feitelijk onder de Wet langdurige zorg (WLZ) thuishoren. In de tweede kwartaalmonitor is hierover al een 'winstwaarschuwing' afgegeven. De werkelijke verlaging van de rijksbijdrage valt hoger uit dan aangekondigd in de vorige monitor. Dit komt doordat de werkelijke verlaging van de rijksbijdrage gebaseerd is op aantallen cliënten in de WLZ. Deze aantallen zijn bij ons niet bekend.

Het kabinet heeft besloten om meerpersoonshuishoudens waarbij één van de partners chronisch ziek is, en daardoor niet kan werken, financieel tegemoet te komen via een verlaging van de eigen bijdragen Wmo 2015. Gemeenten worden hiervoor gecompenseerd. Dit is in de bedragen verwerkt.

De omvang van de integratie-uitkering **Wmo (huishoudelijke hulp)** wordt vanaf 2017 lager omdat gemeenten vanaf dat moment niet meer verantwoordelijk zijn voor de huishoudelijke verzorging voor Wlz-cliënten met een modulair pakket thuis (mpt).

Bovenstaande mutaties houden vooral verband met cliënten die de gemeente niet (meer) in zorg heeft.

Na deze eenmalige bijstelling gelden de bestuurlijke afspraken tussen VNG en Rijk over stabiliteit van de gemeentelijke budgetten. De afspraken houden in dat er geen jaarlijkse herschikking plaatsvindt tussen de budgetten binnen de stelsels van de langdurige zorg (Wmo/Jeugd, ZvW en Wlz) tenzij:

- Indien er taken voor gemeenten wegvallen of juist taken erbij komen volgen financiële afspraken met het Rijk.
- Er zijn geen financiële verschuivingen mogelijk tussen de Jeugdwet en de Wmo 2015 enerzijds en de Wlz anderzijds, tenzij de taak van gemeenten verandert.

De mutaties in de **P-wet (re-integratietaken)** zijn minimaal (-0,02% in 2016).

Omdat het aantal beschut werkplekken op grond van de Participatiewet sterk achterblijft bij de verwachtingen, ontvangen gemeenten over een periode van vijf jaar (2015-2019) een financiële stimulans (een "bonus") per gerealiseerde werkplek. Het doel van de bonus is om gemeenten te stimuleren daadwerkelijk beschut werkplekken te realiseren en in stand te houden. De bonus valt uiteen in een creatiebonus (het eerste jaar) en een continuïteitsbonus (de jaren daarna).

De creatiebonus bedraagt € 3000 voor ieder in een jaar gecreëerde beschut werkplek. De hoogte van de continuïteitsbonus is afhankelijk van de duur van de beschut werkplek met een maximum van € 3.000 per jaar.

Op dit moment is nog niet bekend wat het financieel effect van deze stimuleringsmaatregel voor onze gemeente is.

Decembercirculaire

In de decembercirculaire leidt de correctie op de korting van de groep Wlz-indiceerbaren, tot een hogere bijdrage voor Jeugdzorg van € 131.334 in 2017.

Een aantal correcties op de rijksbudgetten houdt verband met cliënten die onder de Jeugdwet of de Wmo zijn geschaard, maar feitelijk onder de Wlz thuishoren. Het gaat om 2 groepen: de herinstromers Wlz en de Wlz-indiceerbaren.

In de meicirculaire 2016 is het rijksbudget voor de jeugdzorg gekort omdat een aantal cliënten – de Wlz indiceerbaren – onder de Wlz zou vallen, terwijl het budget aan de gemeenten was toebedeeld. Na indicatie van deze groep (CIZ) blijkt dat een aantal cliënten teruggaat naar / blijft bij de gemeente. Dit leidt tot een correctie van de rijksbijdragen. De effecten voor de jaren na 2017 worden zichtbaar in de meicirculaire 2017.

Begin januari 2017 is de raad per brief geïnformeerd over de effecten van de decembercirculaire. De effecten van de september- en decembercirculaire verwerken we in de voorjaarsnota 2017.

Bijlage IV Uitgangspunten financiën transitie

In de begroting 2015 heeft de gemeenteraad een aantal uitgangspunten voor de financiën van het sociaal domein geformuleerd. Dit vanuit de verwachting dat we deze bestuursperiode nodig hebben om voldoende ervaring op te doen om de structurele inkomsten en uitgaven goed in beeld en in balans te krijgen.

Samengevat heeft de raad:

- zich uitgesproken voor een ruime benadering van de transitie – onder bijvoorbeeld jeugdzorg verstaan we alle jeugdzorgtaken en niet alleen de nieuwe jeugdzorgtaken;
- waarbij de rijksbudgetten in beginsel taakstellend zijn (budgettair neutraal);
- en waarbij de eerste jaren een beroep op de Conjunctuurreserve niet uitgesloten wordt.

Aanvullend heeft de raad in de begroting 2016 het taakstellende karakter van de rijksbudgetten verder genuanceerd. Dat heeft er toe geleid dat de raad er in de begroting 2016 en de meerjarenraming 2017 tot en met 2019 nog steeds van uitgaat dat we structureel een vergelijkbaar bedrag uit de algemene middelen beschikbaar stellen als we dat tot nog toe al deden.